

§ 150

Dnr KS/2018:256

Överförmyndarnämnden - Fakturering av arvoden till huvudmän**Bakgrund**

Mjölby kommun ingår en gemensam Överförmyndarnämnden som har sitt säte i Motala. I den gemensamma nämnden ingår Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög.

Överförmyndarnämnden har skickat en remiss, efter beslut i överförmyndarnämnden § 83/218-09-17 till samtliga kommuner gällande ett framarbetat förslag om utbetalningar av arvoden till Gode män och ställföreträdare. Förslaget innebär att Motala kommuns överförmyndarkansli betalar ut arvodena till ställföreträdarna för att sedan skicka en faktura till huvudmannen.

Sammanfattning

Samtliga förordnade ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode. Vem som ska betala arvodet, huvudmannen eller kommunen, bestäms i föräldrabalken. Beroende på huvudmannens situation kan en ställföreträdare befinna sig i ett läge där det är omöjligt för denne att ta ut sitt arvode. Detta försvårar både rekrytering och bibehållandet av ställföreträdare till svårare uppdrag. Samtidigt har överförmyndarkansliet uppmärksammat att huvudmän riskerar att betala för höga arvoden, eller att betala arvoden svart, på grund av att ställföreträdare misstolkar Skatteverkets regler.

Överförmyndarnämnden föreslår i sin remiss att överförmyndarkansliet kompletterar verksamhetssystemet Wärna med en faktureringsintegration till Motalas system för att skapa fakturor. Det är en initial kostnad är 25 000 kronor för hela nämnden. Därefter kommer det att bli en löpande kostnad på 500 kronor i månaden för integrationen.

Konsekvensen blir att varje kommun kommer att få en kreditrisk för fakturor, ställda till huvudmännen som inte betalas till Motala kommun och då får respektive kommun stå för den arvodeskostnaden. Den utredningen som ligger till grund pekar på att en befarad förlust skulle vara låg och beräknas till 14 000 kronor.

Målet är att ställföreträdare ska få sina arvoden för utfört arbete men även att behålla så många som möjligt för att behålla kontinuitet för huvudmännen. Alternativet är att köpa in ställföreträdaruppdragen av ett externt företag, Optio. Det finns kritik mot att anlita ett vinstdrivande företag för att utföra förvaltarskap mot en svag grupp i behov av stöd. Överförmyndarnämnden har köpt in tjänster från Optio till svåra och komplicerade fall mot bakgrund av att det är svårt att hitta ställföreträdare som är villiga att äta sig den typen av uppdrag.

§ 150 fortsättning

Överförmyndarnämnden lyfter även den juridiska delen. Föräldrabalken säger tydligt att huvudmannen ska betala för sitt stöd av ställföreträdare vilket SKL och vissa jurister ställer sig bakom. Andra jurister håller med om att det är ett avsteg men framhåller att nyttan är större än avsteget från lagen och att det liggande förslaget är en bättre anpassning till dagens förutsättningar.

Mjölby kommun har ställt en fråga till Norrköpings kommun som tillämpar det förslag som överförmyndarnämnden föreslår i sin remiss. Norrköpings kommun har positiva till faktureringsystemet och representanter för Gode män och förvaltare är nöjda och vill inte att man återgår till förfarandet att huvudmannen ska betala arvode till sina Gode män eller förvaltare.

Förslaget innebär att överförmyndarkansliets tjänstepersoner kommer att få ägna tid åt granskning och faktureringsfrågor istället för att utbilda ställföreträdare i hur man ska redovisa till Skatteverket.

Mjölby kommun ställer sig positiv till det framlagda förslaget.

Beslutsunderlag

Missiv

Remiss från överförmyndarnämnden

Svar från Norrköpings överförmyndarkansli

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag om kommunal fakturering av arvodeskostnaden till huvudman

—

Beslutet skickas till:

Gemensam överförmyndarnämnd

Akten

Handläggare

Carina Åsman
Tfn 0142-853 73

Kommunstyrelsen

Överförmyndaren - fakturering av arvoden från huvudmän - svar på remiss

Bakgrund

Mjölby kommun ingår en gemensam Överförmyndarnämnd som har sitt säte i Motala. I den gemensamma nämnden ingår Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög.

Överförmyndarnämnden har skickat en remiss, efter beslut i överförmyndarnämnden § 83/218-09-17 till samtliga kommuner gällande ett framarbetat förslag om utbetalningar av arvoden till gode män och ställföreträdare. Förslaget innebär att Motala kommuns överförmyndarkansli betalar ut arvodena till ställföreträdarna för att sedan skicka en faktura till huvudmannen.

Sammanfattning

Samtliga förordnade ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode. Vem som ska betala arvodet, huvudmannen eller kommunen, bestäms i föräldrabalken. Beroende på huvudmannens situation kan en ställföreträdare befinna sig i ett läge där det är omöjligt för denne att ta ut sitt arvode. Detta försvårar både rekrytering och bibehållandet av ställföreträdare till svårare uppdrag. Samtidigt har överförmyndarkansliet uppmärksammat att huvudmän riskerar att betala för höga arvoden, eller att betala arvoden svart, på grund av att ställföreträdare misstolkar Skatteverkets regler.

Överförmyndarnämnden föreslår i sin remiss att överförmyndarkansliet kompletterar verksamhetssystemet Wärna med en faktureringsintegration till Motalas system för att skapa fakturor. Det är en initial kostnad på 25 000 kronor för hela nämnden. Därefter kommer det att bli en löpande kostnad på 500 kronor i månaden för integrationen.

Konsekvensen blir att det finns en viss risk för att fakturorna inte betalas av huvudman och då får respektive kommun stå för kostnaden. Den utredning som genomförts pekar på att den befarade förlusten skulle vara låg och beräknas till 14 000 kronor per år.

Målet är att ställföreträdare ska få sina arvoden för utfört arbete men även att behålla så många som möjligt för att behålla kontinuitet för huvudmännen. Alternativet är att köpa in ställföreträdaruppdragen av ett externt företag, Optio. Det finns kritik mot att anlita ett vinstdrivande företag för att utföra förvaltarskap mot en svag grupp i behov av stöd.

Missiv

Datum

2018-09-27

Diarienummer

KS/2018:256

Överförmyndarnämnden har köpt in tjänster från Optio till svåra och komplicerade fall mot bakgrund av att det är svårt att hitta ställföreträdare som är villiga att åta sig den typen av uppdrag.

Överförmyndarnämnden lyfter även den juridiska delen av förslaget. Föräldrabalken säger tydligt att huvudmannen ska betala för sitt stöd av ställföreträdare vilket SKL och vissa jurister ställer sig bakom. Andra jurister bedömer att det är ett avsteg men framhåller att nyttan är större än avsteget från lagen och att det liggande förslaget är en bättre anpassning till dagens förutsättningar.

Mjölby kommun har ställt en fråga till Norrköpings kommun som tillämpar det förslag som överförmyndarnämnden föreslår i sin remiss. Norrköpings kommun är positiva till faktureringsystemet och representanter för Gode män och förvaltare är nöjda och vill inte att man återgår till förfarandet att huvudmannen ska betala arvode till sina gode män eller förvaltare.

Förslaget innebär att överförmyndarkansliets tjänstepersoner kommer att få ägna tid åt granskning och faktureringsfrågor istället för att utbilda ställföreträdare i hur man ska redovisa till Skatteverket.

Mjölby kommun ställer sig positiv till det framlagda förslaget.

Beslutsunderlag

Missiv

Remiss från överförmyndarnämnden

Svar från Norrköpings överförmyndarkansli

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag om kommunal fakturering av arvodeskostnaden till huvudman

—

Beslutet skickas till:

Gemensam överförmyndarnämnd

Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Carina Brofeldt

Bitr. Kommundirektör

Postadress

Mjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-851 20

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

kommunstyrelsen@mjolby.se

Bankgironummer

791-9848

Nämndsekreterare

Eva Jansson

Telefon

0141-22 50 40

Telefax

0141-21 15 22

e-postadress

overformyndaren@motala.se

Mottagare:

Kommundirektör i Mjölby kommun
Kommundirektör i Vadstena kommun
Kommunchef i Ödeshögs kommun
Motala kommun

Diarienummer 18/ÖN 0006

Ärende: Fakturering av arvoden till huvudmän

Överförmyndarnämnden bereder samtliga samverkanskommuner tillfälle att diskutera överförmyndarkansliets framtagna förslag.

Förslaget innebär att samtliga ställföreträdarens arvoden betalas ut av kommunen. Kommunen fakturerar sedan huvudmännen i de fall där de själva ska betala arvodet.

Om samverkanskommunerna önskar föredragning av ärendet kan begäran lämnas till Motala kommuns administrativa chef Monica Carlström, monica.carlstrom@motala.se

Eventuella förslag om ändringar eller tillägg ska lämnas in överförmyndarnämnden senast 23 oktober 2018.

Enligt överförmyndarnämndens uppdrag.

Eva Jansson
Nämndsekreterare

Bilagor: Tjänsteskrivelse - Fakturering av arvoden till huvudmän, dnr 18/ÖN 006-006

Plats och tid Överförmyndarkansliet, Järnvägsparken 1, Motala kl. 13:00-15:30

Beslutande ledamöter Ingeman Svensson (S) (ordförande)
Sven Svensson (M)
Ove Bäck (C) (vice ordförande)
Birgitta Gunnarsson (C)
Lars Erik Andersson (K) (ersättare)

Underskrifter

Sekreterare
Eva Jansson

Ordförande
Ingeman Svensson

Justerande
Birgitta Gunnarsson (Mjölby)

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutsinstans Överförmyndarnämnden
Sammanträdesdatum 2018-09-17

Datum för anslags uppsättande 2018-09-19 **Datum för anslags nedtagande** 2018-10-11

Förvaringsplats för protokollet Kommunhuset Motala

Underskrift
Eva Jansson

Sammanträdesdatum
2018-09-17

Ej tjänstgörande ersättare	Rose-Marie Fransson (S) Jan Green (L) Margareta Toorell (M)
Övriga närvarande	Annelie Willén (Överförmyndarhandläggare/samordnare) Judith Ottosson (Överförmyndarhandläggare) Sofia Hägg (Överförmyndarhandläggare) Monica Carlström (Administrativ chef) Eva Jansson (Nämndsekreterare)
Utses att justera	Birgitta Gunnarsson (Mjölby)
Justeringens plats och tid	Överförmyndarkansliet , 2018-09-19 10:00
Protokollet omfattar	§83

ÖN § 83

Fakturering av arvoden till huvudmän (18/ÖN 0006)

Sammanfattning

Samtliga förordnade ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode. Vem som ska betala arvodet, huvudmannen eller kommunen, bestäms i föräldrabalken. Beroende på huvudmannens situation kan en ställföreträdare befinna sig i ett läge där det är omöjligt för denne att ta ut sitt arvode. Detta försvårar både rekrytering och bibehållandet av ställföreträdare till svårare uppdrag. Samtidigt har överförmyndarkansliet uppmärksammat att huvudmän riskerar att betala för höga arvoden, eller att betala arvoden svart, på grund av att ställföreträdare misstolkar Skatteverkets regler.

Förändringen som överförmyndarkansliet föreslår innebär att samtliga ställföreträdares arvoden betalas ut av kommunen. Kommunen fakturerar sedan huvudmännen i de fall där de själva ska betala arvodet.

Den föreslagna förändringen är inte okontroversiell. SKL menar att förändringen som föreslås strider mot kommunallagen. Andra jurister håller med om att det är ett avsteg från lagen men att nyttan är större än avsteget och att detta är ett sätt att komma runt en gammal lagstiftning som inte är anpassad till dagens förutsättningar. Fakturering av arvodeskostnader har pågått under en flerårig period i både Östergötland och Örebro län, alltså med två separata länsstyrelser som tillsynsmyndighet, utan att det riktats kritik mot hanteringen.

Förändringen medför en förtroende- och effektivitetsvinst för nämnden, en förenkling vid rekrytering av ställföreträdare och en ökad säkerhet för de berörda huvudmännen. Förslaget innebär även en systemkostnad och en kreditrisk för samverkanskommunerna men denna får anses marginell. Kostnader finansieras genom ökade anslag inom befintligt avtal. Antalet öppna ärenden kommer redovisas för överförmyndarnämnden kvartalsvis. Förändringen är kopplad till resultatmål 5 och 17, medborgarinflytande respektive bra kvalitet inom skola vård och omsorg.

Beslutsunderlag

- Fakturering av arvoden till huvudmän

Behandling av ärendet

Utöver ordföranden yttrar sig Birgitta Gunnarsson (C), Ove Bäck (C), Sven Svensson (M), Jan Green (L), Margareta Toorell (M) samt Lars Erik Andersson (K).

Beslut

1. Förslaget skickas på remiss till samverkanskommunerna.
2. Remissvaren ska ha inkommit senast 23 oktober 2018.

Expedieras till

Motala, Mjölby, Vadstena och Ödeshögs kommuner

Överförmyndarnämnden

Telefon
0141-22 50 04
Mobiltelefon
070-261 60 48
Telefax
0141-577 14
e-postadress
moacar@motala.se

Diarienummer 18/ÖN 0006

Fakturering av arvoden till huvudmän

Sammanfattning

Samtliga förordnade ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode. Vem som ska betala arvodet, huvudmannen eller kommunen, bestäms i föräldrabalken. Beroende på huvudmannens situation kan en ställföreträdare befinna sig i ett läge där det är omöjligt för denne att ta ut sitt arvode. Detta försvårar både rekrytering och bibehållandet av ställföreträdare till svårare uppdrag. Samtidigt har överförmyndarkansliet uppmärksammat att huvudmän riskerar att betala för höga arvoden, eller att betala arvoden svart, på grund av att ställföreträdare misstolkar Skatteverkets regler.

Förändringen som överförmyndarkansliet föreslår innebär att samtliga ställföreträdares arvoden betalas ut av kommunen. Kommunen fakturerar sedan huvudmännen i de fall där de själva ska betala arvodet.

Den föreslagna förändringen är inte okontroversiell. SKL menar att förändringen som föreslås strider mot kommunallagen. Andra jurister håller med om att det är ett avsteg från lagen men att nyttan är större än avsteget och att detta är ett sätt att komma runt en gammal lagstiftning som inte är anpassad till dagens förutsättningar. Fakturering av arvodeskostnader har pågått under en flerårig period i både Östergötland och Örebro län, alltså med två separata länsstyrelser som tillsynsmyndighet, utan att det riktats kritik mot hanteringen.

Förändringen medför en förtroende- och effektivitetsvinst för nämnden, en förenkling vid rekrytering av ställföreträdare och en ökad säkerhet för de berörda huvudmännen. Förslaget innebär även en systemkostnad och en kreditrisk för samverkanskommunerna men denna får anses marginell. Kostnader finansieras genom ökade anslag inom befintligt avtal. Antalet öppna ärenden kommer redovisas för överförmyndarnämnden kvartalsvis. Förändringen är kopplad till resultatmål 5 och 17, medborgarinflytande respektive bra kvalitet inom skola vård och omsorg.

POSTADRESS
591 86 Motala

BESÖKSADRESS
Kommunhuset
Drottninggatan 2

TELEFON
0141-22 50 00

ORG.NR.
212000-2817

E-POST
motala.kommun@motala.se

WEBPLATS
www.motala.se

Förslag till beslut

- 1 Förslaget skickas på remiss till samverkanskommunerna.
- 2 Remissvaren ska ha inkommit senast 23 oktober 2018.

Bakgrund

Rätten till arvode

Förordnade ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode enligt föräldrabalken. Där regleras också vem som ska betala arvodet, huvudmannen eller kommunen. Om huvudmannen har arvodesgrundande inkomster som är högre än 2,65 prisbasbelopp på ett kalenderår eller tillgångar som är större än två prisbasbelopp ska denne själv betala arvodet. Reglerna för vem som ska betala ställföreträdaren tar enbart inkomster och tillgångar i beaktning. För vissa ställföreträdare innebär detta att det blir omöjligt att ta ut sitt arvode, till exempel om huvudmannen har höga levnadsomkostnader eller spenderar sin inkomst utan arvodet i beaktande.

Arvode, inklusive kostnads- och bilersättning, är den enda ersättning ställföreträdaren får för utförandet av sitt uppdrag. Det är också något som många ser som ett kvitto på att man som ställföreträdare anses viktig av överförmyndarnämnden. Kansliet tar regelbundet emot klagomål från ställföreträdare som inte kunnat ta ut sitt arvode och känner sig lurade. De upplever att de har fått arbeta gratis trots att de har rätt till ett skäligt arvode. Vidare upplever de att deras arbetsinsats inte uppskattas av nämnden.

Det händer att ställföreträdare som inte kan ta ut sitt arvode entledigar sig i protest. Det händer även att ställföreträdare frågar hur huvudmannens ekonomi ser ut innan de väljer att åta sig ett nytt uppdrag. Detta försvårar avsevärt rekryteringen av nya ställföreträdare och bibehållandet av befintliga ställföreträdare, särskilt till svåra uppdrag.

Komplicerat regelverk

När nämnden har fattat ett arvodesbeslut där huvudmannen själv ska betala arvodet är det upp till ställföreträdaren att verkställa det beslutet. Ställföreträdarens ska då räkna ut nettoarvodet och hur mycket som ska betalas till Skatteverket. När kansliet granskar inlämnade årsräkningar ser vi att många ställföreträdare inte förstår hur de ska räkna ut dessa summor. Vissa ställföreträdare vet till och med inte att de överhuvudtaget ska hjälpa huvudmannen att deklarerar som arbetsgivare hos Skatteverket, vilket i praktiken innebär att huvudmannen betalar ut en svart inkomst. Med andra ord bidrar ställföreträdaren omedvetet till att huvudmannen begår skattebrott.

Om huvudmannen själv betalar arvodet ska både skatt på detta och arbetsgivaravgifter betalas till huvudmannens skattekonto. I samband med detta ska en förenklad arbetsgivardeklaration lämnas till Skatteverket. Flera ställföreträdare tror felaktigt att skatten på arvodet ska betalas till deras egna skattekonton, på grund av att arvodet är deras inkomst. Om ställföreträdaren har lämnat in den förenklade arbetsgivardeklarationen på ett korrekt sätt innebär det att huvudmannen får betala skatten två gånger, dels som en rests katt och dels till ställföreträdaren. Huvudmannen betalar i dessa fall ett för högt arvode till ställföreträdaren, vilket innebär en direkt ekonomisk skada för huvudmannen.

Granskningen av arvodesbetalningar fördröjer kansliets årliga granskning av ställföreträdares årsräkningar. Eftersom utdrag från skattekonton skickas ut tillsammans med besked om slutgiltigt skatt gäller de inte för hela kalenderår. Därför behöver handläggaren i många fall begära komplettering. Detta innebär ett ibland omfattande handläggningsarbete där handläggaren måste hålla ett ärende öppet under lång tid.

Förslag till förändring

Förändringen innebär att samtliga ställföreträdares arvoden betalas ut via kommunen. Kommunen fakturerar sedan huvudmännen i de fall där de själva ska betala arvodet. Beslutet föreslås gälla från och med 2019-01-01.

I praktiken innebär det att handläggare på överförmyndarkansliet fattar arvodesbeslut som vanligt. Löne- och ekonomienheten på Motala kommun kommer att använda kansliets uppgifter för att betala ut arvodet och skapa en faktura som skickas till huvudmannen. Den enda förändringen från dagens system är att kommunen kommer att skapa fakturor.

Ekonomi

För samtliga kommuner innebär beslutet en kostnad som kommer att finansieras genom ökade anslag. Kostnaden består av systemkostnader och kommunernas kreditrisk.

Systemkostnaden är dels en initial kostnad om 25 tkr för inköp av en faktureringsintegration mellan kansliets system ”Wärna” och det system som Motala kommun använder för att skapa fakturor, ”Visma”. Förutom den initiala kostnaden tillkommer en månadskostnad om 500 kr för integrationen.

Som utbetalare står kommunerna en kreditrisk, det vill säga en risk att fakturorna inte betalas. För att få en bild av vad detta kan betyda i verkligheten har kansliet varit i kontakt med Överförmyndarenheten i Norrköping, som har implementerat samma system. För 2017 var deras intäkter från fakturering 5,7 miljoner kronor och de befarade kreditförlusterna 50 tkr. Det motsvarade cirka 15 öppna ärenden eller ungefär 0,8% av det fakturerade värdet. Överförmyndarnämnden i Norrköping har fler ärenden än samverkanskommunerna. Justerar man den befarade kreditförlusten till aktiva ärenden i samverkanskommunerna är denna totalt 44 tkr fördelat enligt:

Kommun	Arvoden som betalas av HM	Befarad förlust
Norrköping	5 700 tkr	50 tkr
Motala	2 600 tkr	23 tkr
Mjölby	1 600 tkr	14 tkr
Vadstena	431 tkr	4 tkr
Ödeshög	346 tkr	3 tkr

Juridiska aspekter

Den föreslagna förändringen är inte okontroversiell. Motalas kommunjurist och SKL menar att det strider mot kommunallagen att kommunen betalar ut arvoden till samtliga ställföreträdare och därefter fakturerar de huvudmän som själva ska stå för arvodet, eftersom en kommun inte får ägna sig åt annat än vad som föreskrivs. Det är inte tillåtet att använda

kommunens skattemedel till att betala ställföreträdarna som vare sig är anställda av kommunen eller har kommunen som uppdragsgivare.

Andra jurister håller med om att det är ett avsteg från lagen men att nyttan är större än avsteget och att detta är ett sätt att komma runt en gammal lagstiftning som inte är anpassad till dagens förutsättningar.

Riksrevisionen har konstaterat i en utredning att godmanskap och förvaltarskap ökar i antal. Enligt Riksrevisionen har denna ökning flera förklaringar, bl.a. den demografiska utvecklingen med allt fler äldre i befolkningen. En annan förklaring är en lägre grad av institutionsboende till följd av den s.k. äldreformen samt psykiatrireformen. Hjälpinsatser som tidigare kunde skötas inom ramen för institutionerna läggs nu allt oftare på frivilliga i form av förordnade ställföreträdare. Det är även en känd företeelse inom branschen att uppdragen som god man och förvaltare tenderar att bli mer och mer komplexa. Överförmyndarkansliet ser flera möjliga orsaker till detta, men bedömer att det främst är en konsekvens av samhällets minskade stöd till utsatta individer.

Kommunerna använder idag olika sätt för att hantera svårare ärenden där ställföreträdaren riskerar att inte få något arvode. Vissa kommuner, däribland vi, använder företag som till exempel Optio; ett företag som tar alla uppdrag men kritiseras för att vara vinstdrivande och för att inte ägna tillräcklig tid åt sina huvudmän. Andra kommuner experimenterar med förvaltarenheter, där tjänstemän anställs för att utföra de svårare uppdragen som ingen vanlig god man vill åta sig. Kansliet bedömer att detta avsteg från lagstiftningen är en bättre lösning än att öka användningen av Optio eller införa en förvaltarenhet. För i slutändan handlar det om huvudmannen ska kunna få en ställföreträdare eller inte.

I vår omvärldsanalys har vi inte kunnat finna någon rättslig prövning av frågan, och det går därför inte att med säkerhet säga hur lagen ska tolkas. Värt att notera från kansliets omvärldsanalys är att fakturering av arvodeskostnader har pågått under en flerårig period i både Östergötland och Örebro län, alltså med två separata länsstyrelser som tillsynsmyndighet, utan att det riktats kritik mot hanteringen.

Förslagets effekter

Enklare rekrytering

Genom denna förändring står kommunen garant för att ställföreträdaren ska få sitt arvode. Detta förväntas öka viljan att behålla uppdrag och även underlätta att få in nya ställföreträdare. Framförallt kan det öka viljan att ta sig an svårare uppdrag dit överförmyndarkansliet idag har problem att rekrytera. Förändringen kan därför i förlängningen leda till ett minskat behov av professionella ställföreträdare.

Värt att nämna i detta sammanhang är att samverkanskommunernas huvudsakliga ”konkurrenter” om ställföreträdare som vill och kan åta sig svårare uppdrag, Norrköping och Linköping, redan använder sig av liknande system. De betalar ut arvoden till samtliga ställföreträdare och fakturerar huvudmannen. På så sätt har de tagit bort ett hinder för ställföreträdare som vill åta sig svårare uppdrag.

Effektivitetsvinst för nämnden

Överförmyndarnämnden kommer att spara resurser vid granskning och uppföljning av årsräkningar eftersom en vanlig felkälla kommer att elimineras. Nämndens tjänstemän

behöver dessutom inte spendera tid på att utbilda sig själva och ställföreträdare kring Skatteverkets regler. Överförmyndarkansliets granskare och handläggare gör bedömningen att detta kommer innebära en betydande effektivitetsvinst i deras arbete.

Enligt kansliets omvärldsbevakning är den administrativa bördan för kansliet att ta fram faktureringsunderlag försumbar.

Säkerhet för huvudmannen

Att nämnden betalar samtliga arvoden och fakturerar vissa huvudmän innebär också att kommunerna sköter samtliga inbetalningar till Skatteverket. Det betyder att huvudmannen inte riskerar att betala för mycket eller att olagligt betala ut arvodet, vilket kan hända om personens ställföreträdare inte känner till Skatteverkets regler.

Förtroendevinst

Förändringen har länge efterfrågats av nämndens aktiva ställföreträdare. Införandet visar att överförmyndarnämnden aktivt arbetar för att underlätta för ställföreträdarna och att nämnden tar ställföreträdarna, och deras åsikter, på allvar.

Finansiering

För samtliga kommuner innebär beslutet en kostnad som föreslås finansieras genom ökade anslag. Kostnaden består av systemkostnader och kommunernas kreditrisk.

Koppling till resultatmål

Resultatmål 5; Medborgarinflytande genom att nämnden lyssnat på de önskemål som framförts.

Resultatmål 17; Bra kvalitet inom skola, vård och omsorg genom en ökad nöjdhet hos ställföreträdare.

Uppföljning/återrapportering

Överförmyndarkansliet kommer kvartalsvis att redovisa antalet öppna ärenden för överförmyndarnämnden. Nämnden kommer därmed regelbundet ha möjlighet att ta ställning till både kostnader och resultat. Nämnden kan även besluta om att skriva av enskilda skulder.

Jimmy Szigeti
Biträdande kommundirektör

Monica Carlström
Administrativ chef

Beslutsexpediering

Mjölby, Vadstena och Ödeshögs kommuner

Godkänd av: Jimmy Szigeti
Titel: Bitr kommundirektör
Datum: 2018-09-13 16:22:10

Ämne: svar gällande förfrågan

Från: Ewa Gouranius <ewa.gouranius@norrkoping.se>

Till: Carina Åsman; Pär Höglund <par.hoglund@norrkoping.se>

Mottaget: 2018-09-25 10:21:29

Hej,

Vi ska försöka besvara era frågor så gott vi kan gällande modellen att kommunen betalar ut arvoden till ställföreträdare!

Först måste vi dock förklara att ingen av de ansvariga för verksamheten idag var ansvariga vid tidpunkten när modellen infördes – inte heller någon av de anställda på överförmyndarenheten. Under senare år har vi även försökt att finna diariet för beslut, handlingar etc i frågan – men inte funnit något! Därmed kan vi inte besvara frågan om med vilket lagstöd beslutet togs och inte heller när i tid eller på vilken nivå beslutet fattades.

Genom hörsägen har vi dock fått till oss att det skulle ha handlat om att gode män inte fick det arvode de skulle ha rätt till (och inte heller ville tvista om saken) av huvudmännen, men framför allt att det fanns en stor underlåtenhet att till Skatteverket lämna in arbetsgivardeklaration för huvudmännens räkning. Därmed skulle det kunna förekomma en ”svart arbetsmarknad”. Detta är som sagt hörsägen och inget finns konstaterat.

Genom samtal med representanter bland de gode män som verkat i många år har vi också förstått att det finns en stor tacksamhet för det nuvarande systemet, och även en stark vilja att inte gå tillbaka till det gamla systemet. Flera har uppgett att de inte skulle vara kvar som gode män idag om det gamla sättet återinförs. Att försöka sig på att jämföra rekryteringen av gode män förr (lättare eller svårare) med dagens situation tror vi är ogörligt oavsett vilket system man använder för arvodering. De anställda som varit på enheten längst ser en helt annan komplexitet bland huvudmännen idag som inte fanns för cirka 10 år sedan. Detta är nog något som de erfarna gode männen även håller med om. Den komplexa problematik som huvudmännen idag lever med kräver en mer ”professionell” och så gott som yrkeserfaren god man än tidigare. I och med detta får vi även till oss att de som rekryteras till gode män förväntar sig en avlastning i administration som rör de själva. Administrationen kring huvudmännens liv är allt för omfattande för att de gode männen ska tycka att det är sunt att de även ska handha, begära och strida för sitt eget arvode.

Även om systemet inte är optimalt och säkert kan utvecklas så är vi på överförmyndarenheten i Norrköpings kommun nöjda och anser att vi har bra rutiner och en rättssäker hantering av arvoden till ställföreträdarna.

Vänliga hälsningar

Ewa Gouranius

Chef

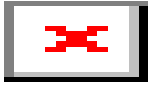
Överförmyndarenheten

Norrköpings kommun

Telefon: +4611151372

ewa.gouranius@norrkoping.se

www.norrkoping.se

All e-post som skickas till Norrköpings kommun är allmän handling.
Norrköpings kommun hanterar dina personuppgifter enligt dataskyddsförordningen (GDPR).
För mer information se <http://www.norrkoping.se/dataskyddsförordningen---gdpr.html>